

Спеціальний дошкільний навчальний заклад № 37
для дітей з вадами мови

**«Формування сталого стилю життя у дітей
дошкільного віку через партнерські стосунки
закладу дошкільної освіти та батьківської
громадськості»**

Підготувала: вихователь-методист

Ніна ШУПАРСЬКА

Як у дошкільників формувати навички сталого способу життя?

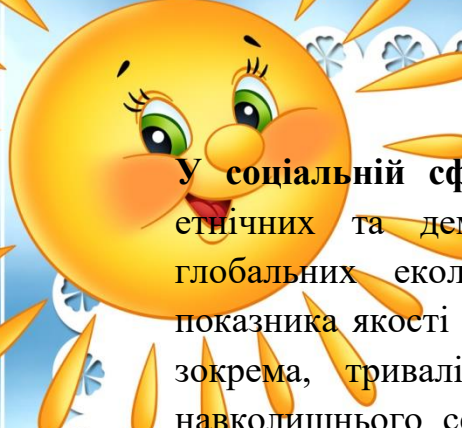
Поняття сталого розвитку - це цілий напрям освіти, який передбачає формування у людей такої моделі поведінки, яка дозволяє, не знижуючи сьогоdnішній рівень життя, дбати про наступні покоління. Міжнародний проєкт «Освіта для сталого розвитку в дії» реалізується партнерами - українською неурядовою організацією «Вчителі за демократію та партнерство», міжнародною неурядовою організацією «Глобальний план дій», (GAP, Швеція) та за підтримки Агенції з питань міжнародного розвитку SIDA (Міністерство закордонних справ Швеції). Програма «Дошкільнятам - освіта для сталого розвитку» (Н. Гавриш, О. Пометун, О. Саприкіна) у межах проєкту «Освіта для сталого розвитку в дії» є базовою основою для формування системи знань культури споживання.

Програма спрямована на розв'язання таких завдань: формування в дітей початкових уявлень про дії та поведінку, що зорієнтовані на сталий розвиток; усвідомлення дітьми старшого дошкільного віку необхідності збереження ресурсів землі та особистої відповідальності за власне майбутнє, майбутнє всього суспільства й природи; розвиток у дітей звичок і моделей поведінки, що відповідають сталому розвитку, і бажання діяти в цьому напрямі.

Реалізація програми «Дошкільнятам - освіта для сталого розвитку» відкриває нові оптимальні можливості для формування навичок життя та основ культури споживання, орієнтованих на сталий розвиток, у дітей дошкільного віку. Пріоритетними напрямками роботи щодо реалізації ідей сталого розвитку визначено економічну, екологічну та соціальну сфери, тож у цій парадигмі більшість програм освіти для сталого розвитку пов'язані з темами раціонального використання ресурсів, збереженням, проблемами споживання, тобто мають формувати основи культури споживання.

В екологічній сфері. Це: охорона і раціональне використання ресурсів, зокрема прісної води, морів, океанів, а також землі, повітряного басейну; збереження біологічного різноманіття; боротьба і винищенням лісів; видалення відходів, збереження екосистем для підтримання життя як невід'ємної складової стійкого розвитку людського потенціалу

В економічній сфері. Це: переоцінка економічною теорією ролі екологічного фактора в економічному розвитку, визначення нових пріоритетів; відмова від тупикових сучасних моделей економічного розвитку і споживання; поступове скорочення негативного впливу на природу техногенного типу економіки, перехід на позицію «людина як мета економічного зростання, а не його засіб».

У соціальній сфері. Це: розвиток демократії; вирішення питань бідності, етнічних та демографічних проблем; подолання негативного впливу глобальних екологічних проблем на людський розвиток; застосування показника якості життя як сукупності критеріїв сталого розвитку, серед яких, зокрема, тривалість життя, стан здоров'я людини; відповідність стану навколишнього середовища нормативам; рівень доходів, зайнятості, знань і освітніх навиків населення; реалізація прав людини тощо.

Форми роботи в ДНЗ з «Освіти для сталого розвитку»

Заняття: «Скільки води на Землі».

Мета: узагальнювати знання дітей про воду та її властивості, про озера, річки, моря, океани та їх мешканців; познайомити з глобусом; розвивати у дітей творче та логічне мислення; виховувати дбайливе ставлення до води.

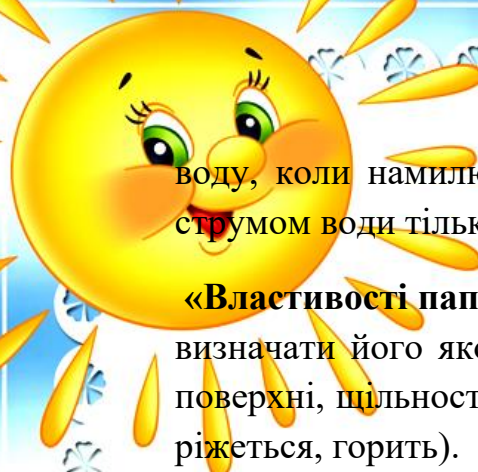
«Дітям про сестрицю, голубу водицю».

Мета: узагальнити знання дітей про воду, її якості; закріпити і розширити знання про такі явища, як дощ, сніг, град, туман; продовжувати вчити дітей установлювати зв'язки і взаємозалежність у природі; Розвивати вміння логічно мислити, робити самостійні висновки; виховувати дбайливе відношення до води, як до основи життя; закріпити правила поведінки у природному середовищі.

«Природа розкриває свої таємниці».

Мета: закріпити знання про те, що вода - рідина, набуває форми в посудини, в яку її наливають; навчати визначати і називати основні її ознаки та властивості: вода - прозора, розливається, ллється, може бути гарячою, холодною, теплою; ознайомити дітей з водою як розчинником; вона може бути чистою, брудною, має здатність зафарбовуватись, розчиняти, потрібна для вживання та підтримування чистоти; розширити і закріпити знання дітей про стани води; розвивати вміння встановлювати найпростіші зв'язки у природі і робити висновки; виховувати бережне відношення до води як до одного з основних джерел життя на Землі, допитливість, інтерес до експериментальної діяльності.

Досліди: «Вода - рідина», «Що може вода?», «Для чого потрібна вода?», «Стан води». Наприклад: - «Збереження води». Мета: вчити дітей дотримуватися правил економного використання води; розвивати логічне мислення при запропонуванні своїх порад (економити воду можна, якщо за один раз будеш прати більшу кількість білизни; можна економити воду при купанні; виключати

воду, коли намилюєшся або чистиш зуби; мий посуд і овочі, у мисці, а під струмом води тільки споліскуй та ін.).

«Властивості паперу». Мета: навчити дітей упізнавати речі, зроблені з паперу, визначати його якості (насиченість кольору, міра білизни, міцності, гладкості поверхні, щільності, всмоктувальна здатність) та властивості (мнеться, рветься, ріжеться, горить).

«Цілющі скарби землі». Мета: розширити знання дітей про рідний край; дати загальні уявлення про зв'язок живої природи з людиною; ознайомити з народними традиціями лікування травами; поглибити знання про призначення «Червоної книги»; виховувати заощадливе, шанобливе ставлення до всього живого, любов до рідної землі.

Бесіди: «Що означає бути бережливим та економним»; «Хто чистить повітря в кімнаті?»; «Наше життя і вода»; «Бережи природу»; «Вчись поводитися у природі»; «Наше здоров'я і природа»; «Моя екологічна безпека»; «Що я можу зробити для збереження рідної природи?»; «Що означає любити природу?»; «Коли я був добрий до природи» та ін. Дидактичні ігри: «Коли Земля сумує, коли Земля радіє», «Секрети матінки землі», «Подорож із Глобусом», «Посортуй сміття» та ін.

Пошуково-дослідницька робота сприяє створенню активної пізнавальної діяльності в дітей та широкі можливості для виховання у дітей пізнавального інтересу до довкілля та розуміння його значення.

Отже, важливою умовою освітнього процесу в ДНЗ та вдома є навчання дітей раціонально використовувати природні ресурси країни, виховувати заощадливе ставлення до енергоресурсів Землі, розуміти свою значущість у збереженні природи, адже кожна людина розуміє, що все, що природа нам дає, не є вічним і треба її берегти.

Участь батьків у розвитку компетентностей дитини, залучення батьків і сімей до освітнього процесу закладу дошкільної освіти утворює позиції про те, що кожен з батьків дитини є відповідальним за її виховання, розвиток і навчання, за збереження її життя, зміцнення здоров'я, формування почуття людської гідності та усвідомленого ставлення дитини до ідей сталого розвитку, до здорового способу життя.

Виховання та розвиток дитини є конституційним обов'язком батьків або осіб, які їх замінюють (Конституція України, закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства» та ін. нормативно-правові акти).